

Valsts svētku tradīcijas Latvijas izglītības iestādēs

Aicinot izvērtēt izglītības iestādes ieguldījumu un pausto attieksmi patriotiskās audzināšanas jomā, Valsts svētku nedēļā piedāvājam vairākus veiksmīgas pieredzes piemērus svētku svinēšanā vispārējās izglītības iestādēs Latvijā. Aicinām ikvienam smelties idejas gan ielūkojoties tradicionālās darba formās, gan iepazīstoties ar pavisam jaunām idejām un inovatīviem risinājumiem.

Šogad savu pieredzi patriotiskās audzināšanas jomā atspoguļot esam aicinājuši profesionālās izglītības iestādes – Profesionālās izglītības kompetences centru "Rīgas Tehniskā koledža", Saulaines Profesionālo vidusskolu, Malnavas koledžu un Zaļenieku arodvidusskolu. Dažas no tradīcijām ir iedibinātas un pazīstamas arī citās izglītības iestādēs Latvijā, bet dažas ir papildinājums jaunu ideju krātuvei.

Pateicamies izglītības iestāžu direktoru vietniekiem audzināšanas darbā un Profesionālās izglītības iestāžu direktoru vietnieku audzināšanas darbā konsultatīvajai padomei par atsaucību.

Valsts svētku svinēšanas tradīcijas Zaļenieku arodvidusskolā

Ir tikai VIENA LATVIJA
un citas nav nekur.
Tā nāk no senču zemes dzīlēm
un debesīm, kas kopā tur.
/A. Eglītis/

Par valsts svētku svinēšanas tradīcijām Zaļenieku arodvidusskolā stāsta direktores vietniece audzināšanas darbā **Dace Vīpule-Kuļika**.

Novembris tradicionāli Zaļenieku arodvidusskolā ir laiks, kad skolas telpas rotājas sarkanbaltsarkanās krāsās un zāles kamīnā iemirgojas sārtās sveču liesmas.

Valsts svētku organizētais pasākumu cikls jauniešos modina apzināties piederību savai valstij, tautai un senču tradīcijām.

Ik gadu latviešu valodas skolotājas organizē tematiskus eseju konkursus par Latviju, aicinot domāt par labajiem darbiem savas valsts labā. Veiksmīga pieredze ir tematisko vēstures konkursu organizēšana, kur audzēkņiem neformālā veidā iespējams darboties nelielās grupās un apliecināt savas vēstures zināšanas. Atzīmējot Latvijas 90. gadadienu, aicinājām viesos skolas absolventi Janīnu Šūberti, grāmatas "Jānis Čakste un Jelgava" autori. Audzēkņi un skolotāji piedalījās saistošā un sirsnīgā diskusijā, iepazinās ar grāmatu un noskatījās videofilmu par pirmo Latvijas Valsts prezidentu, noslēgumā notika grupu radošais darbs.

Jaunsardzes viens no uzdevumiem ir ieinteresēt jauniešus patriotisma, pilsoniskās apziņas, biedriskuma un drošsirdības sekmēšanā. Tāpēc kā pozitīvu pieredzi Zaļenieku arodividusskola atzīst valsts svētku svinīgā noslēguma pasākuma norises veidošanu sadarbībā ar jaunsargiem. Latvijas gadadienai par godu skolas pagalmā skolas kolektīvs ir pulcināts uz defilē programmu un ierindas skati.

Svētku koncerts tradicionālie tiek veltīts kādam Latvijai nozīmīgam notikumam vai tautas vērtībām – latviešu sētai, karogam, zemei. Tas ir svētku mirklis visiem – audzēkņiem, skolas pedagogiem un darbiniekiem, pensionētajiem skolotājiem, kuri ik gadu tiek aicināti apmeklēt savu bijušo skolu. Svētku pasākumā skolas pašdarbības kolektīvu dalībnieki apvienojas dejā, runas mākslā un dziesmā. Neiztrūkstoši pasākuma laikā tiek cildināti labākie audzēkņi mācību darbā un tiek izsniegti atzinības raksti pedagogiem un skolas darbiniekiem.

Malnavieši godā un cienā savu izglītības iestādi, novadu un valsti

Par valsts svētku svinēšanas tradīcijām Malnavas koledžā stāsta direktores vietniece audzināšanas darbā **Inta Ostrovska**.

Gatavojoties Valsts svētkiem, izglītības iestādē tradicionāli tiek organizēti vairāki pasākumi, sākot no apkārtnes sakopšanas līdz svētku pasākumiem. Par tradīciju ir kļuvušas audzinātāja stundas muzejā "Latvijas Valsts un Malnavas koledžas simbolika", "Latvijas Valsts un Malnavas koledžas tapšanas vēsture" un "Malnavas tradīcijas". Pēc papildinātajām zināšanām tiek rīkots konkurss "Vēlos būt Malnavai piederīgs" un "Vēlos būt Latvijai piederīgs".

Tradicionāla ir 11.novembra – Lāčplēša dienas atzīmēšana. Kopā ar visām novada vispārizglītojošajām skolām jau no 1990.gada tiek rīkots lāpu gājiens (aptuveni 6 km) līdz Bozovas Brāļu kapiem, kur apbedīti Brīvības cīņās kritušie latviešu karavīri. Pirms gājiena tiek demonstrēta filma "Rīgas sargi". Tāpat Malnavas

jaunsargu komanda piedalās Kārsavas novada tradicionāli rīkotajā militāri patriotiskajā spēlē "Jaunie Kārsavas sargi".

Malnavā visi svētki ir Tautas deju kolektīva "Malnava", jauniešu vokālā ansambļa, floristikas, ētikas un estētikas, mākslinieciskās jaunrades un novadpētniecības un literārā pulciņa kopdarbs.

Saulaines Profesionālās vidusskolas pieredze

Par valsts svētku svinēšanas tradīcijām Saulaines Profesionālajā vidusskolā stāsta direktores vietniece audzināšanas darbā **Anita Jumburga**.

Organizējot svētku pasākumus skolā, tiek izmantotas visdažādākās metodes, kuru mērķis ir apzināties savu piederību valstij, novadam, skolai, bagātināt zināšanas par valsts vēsturi, veicinātu patriotismu. Jau oktobrī katra grupa iziet skolas apkārtnes sakopšanas talkās, lai novembrī skolu sapostu svētku rotā – noformētu zāli un skolas vestibulu. Skolas logus rotā sarkanbalti dekori, zālē īpašu noskaņu rada nacionālo

ornamentu elementi, valsts, Eiropas un iesvētītais skolas karogs. Par tradīciju kļuvuši erudīcijas konkursi par Latvijas vēsturi un skrējieni ar kontrolpunktiem "Vai tu pazīsti Saulaini?", kā arī audzinātāja stundas gan klasēs, gan apmeklējot vēsturiskās piemiņas vietas Bauskas apkārtnē. Arī mācību stundu tematika šajā laikā tiek pakārtota valsts svētkiem, rakstot esejas vai mācoties un deklamējot dzejoļus par Latviju. Interesantākie radošie darbi tiek izlikti izstādēs skolā un ievietoti skolas avīzē "Acs".

Valsts svētku skaistākais brīdis ir svinīgajā sarīkojums skolā. Tas iesākas ar himnas dziedāšanu un direktora uzrunu. Tiek apbalvoti un uzteikti ne tikai čaklākie un labākie audzēkņi, bet izteikta pateicība arī viņu vecākiem. Svētku sarīkojumā godina gan individuālos, gan kolektīvos konkursu uzvarētājus. Īpaši savīļņojoši ir uzstāties valsts svētkos. Meiteņu kora dziesmas mijas ar dejotāju raito soli un dramatiskā pulciņa dalībnieku dzeju par Latviju, kā arī skolotāju ansambļa dziedātajām dziesmām.

Valsts svētku svinēšanas tradīcijas Profesionālās izglītības kompetences centrā „Rīgas Tehniskā koledža”

Par valsts svētku svinēšanas tradīcijām Profesionālās izglītības kompetences centrā "Rīgas Tehniskā koledža" stāsta direktora vietnieks audzināšanas darbā Spodris Melecis.

Profesionālās izglītības kompetences centrs "Rīgas Tehniskā koledža" ir viena no lielākajām profesionālās izglītības iestādēm Rīgā un arī Latvijā. Tajā savu izglītošanos turpina ne tikai pusaudži pēc 9.klases absolvēšanas, bet arī jaunieši ar pilnu vidējo izglītību. Līdzīgi kā citās izglītības iestādēs gadu gaitā ir izveidojušās bagātīgas un interesantas valsts svētku svinēšanas tradīcijas. Tās apvieno gan tradicionālus pasākumus, gan jaunas aktivitātes.

Sekmējot audzēkņu patriotisko audzināšanu, attīstot viņu radošo domāšanu, veidojot izpratni par valsts attīstību un dzīvi pilsoniskā sabiedrībā, rosinot domāt par patriotismu lokālā līmenī – savas dzimtas vēsturi, audzēkņi tiek aicināti piedalīties konkursā "Manas dzimtas vēsture" vai "Mans dzimtas koks". Katrs audzēknis konkursa ietvaros raksta eseju vai arī veido radošo darbu par savas dzimtas vēsturi (video filmu, prezentāciju, zīmējumu, foto kolāžu, interviju u.tml.) vai veido dzimtas koku. 2-3 labāko darbu autori tiek izvirzīti dalībai konkursa noslēguma pasākumā – konferencē. Konkurss veicina arī pedagogu sadarbību, aicinot tajā iesaistīties latviešu valodas un vēstures skolotājiem kopā ar grupu audzinātājiem.

Valsts svētku ietvaros Rīgas Tehniskajā koledžā tiek organizēta radošo darbu skate "Kā es dzīvoju un ko daru brīvajā laikā". Skates ietvaros audzēkņiem un izglītības iestādes darbiniekiem ir iespēja labāk iepazīt vienam otru, citam cita prasmes, intereses un talantus. Skatē dalībnieki var piedalīties individuāli vai arī apvienoties radošās grupās. Aicināts iesaistīties ir ikviens skolai piederīgais – administrācija, darbinieki, pedagogi, audzēkņi. Skatei dalībnieki iesniedz eksponātus dažādās interešu jomās – foto, kulinārijas izstrādājumus, maketus, gleznas, sienas avīzes, dekorus, literāro jaunradi, rokdarbus, kolekcijas u.c. Iespējams piedāvāt arī dažādas aktivitātes – radošās darbnīcas, degustācijas, prezentācijas, prasmi dziedāt, komponēt, spēlēt mūzikas instrumentus, dejot, lasīt dzeju u.tml.

Līdztekus tam tiek organizētas divas izstādes: metodisko darbu izstāde pedagogiem un kursa darbu izstāde audzēkņiem.

Audzēkņiem ir iespēja savu erudīciju parādīt konkursā "Ko Tu zini par Latviju?".

Atraktīvs un interesants pasākums, kurš jau kļuvis par Rīgas Tehniskās koledžas tradīciju, ir Lāčplēša dienai veltītās sacensības volejbolā "Direktora kauss". Šī gada 11.novembrī sportot gribētāji un līdzjutēji pulcēsies sacensībās jau 9.reizi.

Vienlaikus aktivitātēm un pasākumiem izglītības iestādē grupu audzinātāji un mācību priekšmetu skolotāji kopā ar saviem audzēkņiem tiek aicināti apmeklēt Valsts svētku norises vietas Rīgas pilsētā. 11.novembrī notiek došanās uz Brāļu kapiem, pie Brīvības pieminekļa, uz 11.Novembra krastmalu un citām Latvijas Valstij nozīmīgām vietām.

Valsts svētku kulminācija ir svinīgais sarīkojums skolā 17.novembrī, kurš ir veltīts Latvijas Republikas dibināšanai. Tā ir iespēja mākslinieciskajiem kolektīviem nodot skatītāju vērtējumam savus sagatavotos priekšnesumus, visai skolai būt vienotai, domājot par savu valsti un savu personīgo piederību tai.